

Menjar llimones
sense fer ganyotes,
llegir contes
assaborint-ne el suc
MANEL LLADÓ

Si escrius sense fer ganyotes

A

A Sergi Pàmies ara se li aplaudeix la desinhibició a l'hora de parlar de la família i en particular dels pares

Fa anys que Sergi Pàmies s'ha guanyat el privilegi d'estar entre els rars contistes que esgoten edicions en poques setmanes i, ocasionalment, doten el gènere de categoria mediàtica. Ja li ve de l'època en què passava per acòlit de Quim Monzó, se li reconeixia la vis còmica, el domini dels recursos i els contes de *T'hauria de caure la cara de vergonya* circulaven com a paradigma d'eficàcia narrativa. Ara bé, sóc dels que pensen que a partir de *Si menges una llimona sense fer ganyotes* l'autor va fer una profunda inflexió no tan sols en el interessos narratius sinó, sobretot, en la forma d'encarar la vida des de la literatura. *La bicicleta estàtica* va confirmar el calat de la mirada, amb algunes circumstàncies biogràfiques en els arguments. Ara, *Cançons d'amor i de pluja* –títol que no esperàvem d'ell– insisteix en l'exploració personal i familiar, alhora que confirma la complexitat de la perspectiva, amb un pòsit que només s'adquireix amb el pas dels anys i que m'impresiona de debò.

Quan a propòsit de *Si menges una llimona sense fer ganyotes* vaig haver de presentar-lo en una sessió amb els contistes de l'Escola d'Esriptura de l'Ateneu, vaig respirar tranquil. Confesso que temia trobar-me amb el personatge de la ràdio i de l'article ocurrent, però ens parlava algú proper, sense vedetismes ni impostacions, que compartia l'ofici més des de les vísceres que de les disfresses. Llegint les noves vint-i-sis peces –contes, relats, memòries i altres textures de mal classificar– he repescat l'autor que indaga en l'experiència i la reelabora amb absoluta llibertat, sense respectar les convencions del format breu, més aviat creant-ne de noves.

Ara toca atribuir-li maduresa narrativa, i sort que ell és el primer de fotre-se'n. El que de debò mostra és l'evolució personal del que no està per punyetes i treu punta tant de les decepcions com dels estímuls per continuar vivint. Se li aplaudeix la desinhibició a l'hora de parlar de la família, i en particular dels pares, però si ens sobta potser és perquè els co-

neixiem sota imatges ben apartades de l'àmbit domèstic. Convido a fer la prova de llegir com si no en sabéssim res. Jo l'he superada bé, perquè m'he sentit solidari amb el desmitificador de llegendes, amb l'esperit lliure que posa el bisturí allà on més li cou i sap encomanar al lector l'estremiment de quan es remouen veritats amagades.

Perquè Sergi Pàmies té la virtut del cirurgià que opera com si no passés res d'extraordinari, fins que a punt de rematar la feina aconsegueix passar-nos el testimoni. Llavors sabem que la cosa també va per nosaltres i que potser que ens ho fem mirar. Llavors comprem que no ens ha estat entretenint amb un joc literari innocent sinó que ens ha reactivat unes emocions que, d'alguna manera més o menys recòndita, també ens afecten. I què més d'important li podem demanar al conte –i a qualsevol forma de narrativa breu–, a part de tocar-nos la fibra? Tots quedem convidats a menjar llimones i comprovar què ens passa. *

TRUQUEN ARNAU PUIG

L'arquetip dels realismes

Les realitats sorgeixen d'una combinatòria inicial atzarosa, es desenvolupen, floreixen generalment, i s'endinsen vers l'amorfisme indestruïble del temps. Aleshores res de res de transcendentalismes arquetípics portadors d'essències eternes; el que hi ha són mòduls nats de les pràctiques culturals. Els arquetips són els parapets des dels quals la societat establerta pretén definir-se i dels quals en són els garants. Les lleis, les normes, els costums, eters moduladors d'una

societat, gairebé sempre responen a prevenicions de consolidació i de domini; són les respostes que s'apliquen automàticament davant de situacions dubitatives per defensar-se de les escames del que es presenta com incontrolat o marginal. Aquest tipus d'arquetips condueixen vers la uniformitat: tot s'entén i s'orienta segons el prototipus proposat o imperant. Conseqüents, ara ens trobem davant d'un dels arquetips socials conscients o inconscients possibles: el formalisme realista;

presència en part deguda als instruments des dels que ens movem: l'objectivitat formal captada sense subterfugis, simbolismes ni metàfores. És un realisme convertit en ideològica operativa que només mostra de la realitat la part i el punt de vista que justifica les idees de qui l'elabora. En el mateix pla hi trobem la brutal realitat de les escombraries, la de les finances, l'eròtica i la bèl·lica, descarnades, deslleials, immers tot en un volgut aiguabarreig generador de poètiques abstractes. *